

Zorg dat je weet op welke manieren de OR een beroepsprocedure kan starten



Iedere OR dankt zijn bestaansrecht aan de Wet op de ondernemingsraden (WOR). Die wet is bedoeld om de medezeggenschap in organisaties zo veel mogelijk te stimuleren. Helaas verlopen de zaken niet altijd zoals ze zouden moeten en daarom voorziet de WOR ook in een beroepsrecht. Dat geeft de OR de mogelijkheid om zijn gelijk hogerop te halen als je er niet uitkomt met de bestuurder. Het is dan wel belangrijk dat je precies weet welke beroepsmogelijkheden er zijn!

Een meningsverschil met de bestuurder los je natuurlijk zo veel mogelijk op via goed overleg. Toch lukt dat niet altijd. Bijvoorbeeld omdat er veel op het spel staat of omdat het geschil zich niet zomaar laat overbruggen. In die gevallen kan de OR de omstrede kwestie voorleggen aan onpartijdige instanties.

Conflict bepaalt beroepsroute

Voor de OR staan meerdere wegen open om een conflict met de bestuurder voor te leggen aan instanties buiten de deur. De aard van het conflict bepaalt de [beroepsroute die de OR moet bewandelen \(infographic\)](#). Zo kom je bij conflicten over het adviesrecht uit bij de Ondernemingskamer van het gerechtshof in Amsterdam.



Let op: de PVT heeft deze mogelijkheid niet!

Bijna alle overige conflictzaken worden, na een poging tot bemiddeling door de bedrijfscommissie, voorgelegd aan de kantonrechter. Zowel door de OR als de personeelsvertegenwoordiging (PVT). In spoedeisende zaken kunnen beide een kort geding aanspannen via de voorzieningenrechter om daarmee de uitvoering van een (onrechtmatig) besluit van de bestuurder voorlopig op te schorten.

De Ondernemingskamer (OK) het adviesrecht

De OR kan bij de Ondernemingskamer beroep instellen tegen een besluit van de bestuurder dat valt onder de adviesplichtige onderwerpen die zijn opgesomd in artikel 25 WOR. De beroepsprocedure die hieraan kleef, is geregeld in artikel 26 WOR. Een beroepsprocedure is mogelijk in de volgende situaties:

- De bestuurder heeft de OR geen advies gevraagd bij het besluit terwijl dit wel had gemoeten, of hij heeft de adviesprocedure niet goed gevolgd.
- Het definitieve besluit van de bestuurder is niet (helemaal) in overeenstemming met het advies van de OR.
- Nadat de OR advies heeft uitgebracht worden er feiten of omstandigheden bekend die mogelijk tot een ander advies van de OR zouden hebben geleid.

De bedrijfscommissie

Bij meningsverschillen met de bestuurder waarbij de oorsprong niet is te herleiden naar het adviesrecht, is de meest logische route: naar de bedrijfscommissie voor bemiddeling en – als dat het probleem niet oplost – vervolgens naar de kantonrechter voor een bindende uitspraak. Het gaat vaak om gevallen waarin één of beide partijen vinden dat de ander zich niet houdt aan een verplichting (voortvloeiend) uit de WOR. De OR is echter niet verplicht om de bedrijfscommissie om bemiddeling te vragen. Je mag de kwestie ook rechtstreeks aan de kantonrechter voorleggen.

De bedrijfscommissie is er voor meningsverschillen rond de toepassing van de WOR (artikel). Een bedrijfscommissie bestaat uit vertegenwoordigers van werkgeversorganisaties en de vakbonden uit de betreffende bedrijfstak of sector. De commissie probeert partijen weer op één lijn te brengen, zodat de kantonrechter geen uitspraak hoeft te doen.

Eén of beide partijen vragen de commissie per brief om bemiddeling. In die bemiddelingsaanvraag staat een beschrijving van het conflict met daarbij alle feiten. Zo nodig wordt de andere partij in staat gesteld schriftelijk zijn visie te geven. Naar het oordeel van de bedrijfscommissie volgt er dan een hoorzitting, waarin wordt geprobeerd om de geschillen op te lossen op basis van de wet. Uiteindelijk komt de commissie met een schriftelijk verslag met daarin een advies.

Naast bemiddelen en adviseren heeft de bedrijfscommissie ook de taak om voorlichting te geven over de medezeggenschap en bepaalde documenten van ondernemingsraden te registreren.

Het grote voordeel van de bedrijfscommissie

De procedure via de bedrijfscommissie is een relatief laagdrempelige voorziening: de commissie zoekt naar een schikking, brengt bijna nooit kosten in rekening en de zaken die de commissie in behandeling neemt, trekken niet veel publiciteit. Een ideale manier dus om hardnekkige meningsverschillen aan een onafhankelijke deskundige voor te leggen.

Soms spreken partijen vooraf met elkaar af dat ze het voorstel van de commissie als bindend beschouwen. Ze zien dan dus af van een eventueel vervolg bij de kantonrechter. Bij een gerechtelijke procedure gaat de vuile was vaak wel echt naar buiten en dat vinden de bestuurder en ook ondernemingsraad lang niet altijd prettig.

Toch moet je oppassen dat je je eigen positie niet verzwakt als de bestuurder lucht krijgt van het feit dat de OR liever niet naar de rechter zal stappen. Dat vergroot immers zijn machtspositie.

De kantonrechter bij het instemmingsrecht

Heeft de bestuurder voor een instemmingsplichtig voorgenomen besluit geen instemming van de ondernemingsraad verkregen, dan kan hij de kantonrechter toestemming vragen om het besluit te nemen. De kantonrechter geeft alleen toestemming als de beslissing van de OR om geen instemming te geven onredelijk is, of als er zwaarwegende bedrijfsorganisatorische, bedrijfseconomische of bedrijfssociale omstandigheden zijn die het voorgenomen besluit van de bestuurder noodzakelijk maken.

Als de bestuurder een besluit neemt zonder de instemming van de OR, is dat besluit nietig. Tenminste, als de OR tegenover de bestuurder schriftelijk een beroep op de nietigheid heeft gedaan. De OR kan alleen een beroep op de nietigheid doen binnen een maand nadat de raad heeft vernomen (via de bestuurder of op een andere manier) dat de bestuurder het besluit toch al uitvoert of toepast.

De OR kan de kantonrechter vervolgens verzoeken de bestuurder te verplichten zich te onthouden van de uitvoering of toepassing van een nietig besluit. Omgekeerd kan de bestuurder de kantonrechter vragen om te verklaren dat de OR ten onrechte een beroep heeft gedaan op nietigheid.

De kantonrechter

Is de OR het niet eens met het advies van de bedrijfscommissie, of wil je de bemiddeling door de bedrijfscommissie overslaan, dan kun je ook naar de kantonrechter stappen. Deze route staat beschreven in artikel 36 WOR.



Let op: de bestuurder heeft datzelfde recht!

Kies je ervoor om naar de kantonrechter te stappen, neem dan de termijnen in acht. De bedrijfscommissie krijgt twee maanden voor haar werk en mag dat – met goedkeuring van de OR en de bestuurder – verlengen met nog eens twee maanden. De kantonrechter moet je inschakelen binnen dertig dagen na het verstrijken van die twee of vier maanden. Ook als de bedrijfscommissie nog niet klaar is!

Hoewel de kantonrechter een meningsverschil inhoudelijk kan beoordelen, kijkt hij meestal eerst of de wettelijke regels wel correct zijn toegepast. Zo kan de kantonrechter een bestuurder die ten onrechte weigert om de OR te informeren, dwingen om dat alsnog te doen. In het algemeen bepaalt de kantonrechter in zijn vonnis of er inderdaad een wettelijke verplichting bestaat en hoe daarnaar moet worden gehandeld.

Kosten komen voor rekening van de onderneming

De procedure bij de bedrijfscommissie is kosteloos, die van de kantonrechter niet. Deze juridische kosten komen voor rekening van de onderneming. Wees dus niet bang dat de OR moet opdraaien voor de kosten van het proces. Overigens is bijstand door een advocaat bij een procedure via de kantonrechter niet verplicht. De OR kan zich daarbij ook laten vertegenwoordigen door de voorzitter.

Let erop dat het medezeggenschapsrecht ingewikkeld is en een advocaat dus helemaal nog niet zo'n gek idee is. Ben je het niet eens met de uitspraak van de kantonrechter, dan kun je binnen twee maanden hoger beroep instellen bij het gerechtshof. Daarbij is juridische bijstand overigens wél verplicht.

De voorlopige voorziening

Hoewel de gang via de kantonrechter altijd een bindende uitspraak oplevert, is het slim om er rekening mee te houden dat het in de praktijk vaak niet lukt om binnen zes maanden tot een vonnis te komen. Deze route kan dus veel tijd in beslag nemen. Kun je daar niet op wachten, dan kun je een kort geding aanspannen bij de voorzieningenrechter. Ook hier is juridische bijstand verplicht.

Vertegenwoordiging OR/PVT

In gerechtelijke procedures wordt de OR of PVT door de voorzitter vertegenwoordigd. Als de vaste voorzitter is verhinderd, kan ieder ander lid hem vervangen.

Een onderdeelcommissie van de OR kan overigens niet zelfstandig een gang naar de rechtbank inzetten. Dat recht blijft voorbehouden aan de ondernemingsraad zelf die het conflict dan overneemt van de commissie. Een commissie kan wel gewoon zelfstandig naar de bedrijfscommissie stappen voor bemiddeling.

Dit is een artikel van de redactie van OR Rendement

OR Rendement is dé informatiebron voor leden van de ondernemingsraad (OR) of de personeelsvertegenwoordiging (PVT), ambtelijk secretarissen, vakbondsbestuurders en externe adviseurs. Wat zijn de voor de medezeggenschap relevante wijzigingen in wet- en regelgeving, en hoe kun je dit op beleidsmatig en strategisch niveau uitwerken? Daarnaast moet je op de hoogte zijn van de klassieke OR-thema's, zoals de OR-verkiezingen, het OR-jaarverslag, het instemmingsrecht en communicatie met de achterban.

De onafhankelijke en ervaren redactie van OR Rendement zit bovenop het nieuws en vertelt jou als eerste wat deze ontwikkelingen zijn. Altijd in heldere taal en met een praktische insteek, zodat je de informatie direct kunt vertalen naar je eigen werksituatie. OR Rendement is daarnaast multimediaal. De voor jouw vakgebied relevante informatie verschijnt:

- ✓ dagelijks op het digitale platform Rendement Online, waar je onder meer het laatste nieuws, checklists, rekentools, maatwerkbrieven en verdiepingsartikelen tot je beschikking hebt;
- ✓ wekelijks gebundeld in een e-mailnieuwsbrief;
- ✓ maandelijks in het vakblad OR Rendement, boordevol nieuws en achtergrondartikelen, digitaal en op de mat;
- ✓ tweemaandelijks in een handzaam themadossier: een pocketboekje dat iedere editie een complex onderwerp uitdiept.



Rendement is een succesvolle uitgeverij van met name praktische vakbladen en digitale ondersteuning.

Het assortiment bestaat uit een crossmediaal portfolio: van printuitgaven zoals magazines en themadossiers tot online ondersteuning in de vorm van digitale naslagwerken, e-nieuwsbrieven, een vragenservice en tools.

www.rendementuitgeverij.nl